

Souhrn

Hravé chování je velmi zajímavou oblastí chování, přes značný zájem však stále zůstává oblastí nedostatečně prozkoumanou. Vědci se především snaží hru co nejjednoznačněji charakterizovat, objasnit otázky kolem její ontogeneze a zodpovědět také otázku z mnoha pohledů nejzajímavější a to je funkce hravého chování. Toto jsou hlavní otázky, kterými se zabývám ve své dizertační práci a to konkrétně detailní analýzou hravého chování na základě dat získaných z vlastních videonahrávek hravého chování volně žijících hulmanů posvátných (*Semnopithecus entellus*) v lokalitě Bhangarh v severozápadní Indii.

Dizertační práce jako celek si klade za cíl rozebrat hravé chování z několika pohledů. Prvním z nich a základním je charakterizace hry, kategorizace jednotlivých typů hry a vypracování herního etogramu. V popředí zájmu mého studia hravého chování je sebehandicapování. Toto chování je typické a jedinečné pro hru a nebylo dosud zcela uspokojivě objasněno. Jednotlivým prvkům etogramu hravého chování hulmana posvátného ale i dalších druhů se věnuji v první z publikací, které jsou součástí dizertační práce. Výsledky ukázaly, že sebehandicapující prvky a prvky nepodobné prvkům „vážného“ chování tvoří podstatnou část repertoáru hravého chování. Hra je velice variabilní a její různé části mohou mít odlišnou funkci. Druhá publikace se pak věnuje detailní analýze provedení a výskytu typického sebehandicapujícího prvku, a tím je rotace hlavy. Rotace hlavy byly velice variabilní, vyskytovaly se v sociální i solitérní hře a pravděpodobně slouží ke znáhodňování situace v souladu s hypotézou tréninku pro nečekané události. Třetí rukopis se věnuje problematice výběru herních partnerů, protože to je faktor, který následně velmi výrazně ovlivňuje charakter hravé interakce a dá se předpokládat, že zvířata by si měla velmi pečlivě vybírat, s kým si budou hrát. Hulmani posvátní obecně zahajovali hru častěji se stejně starými partnery, samice častěji s ostatními samicemi, nenalezli jsme žádný rozdíl v trvání hravých interakcí různých partnerů, hravou interakci častěji ukončilo mladší zvíře a samci ukončovali stejně často jako samice. Všechny tři práce spojuje jedna společná otázka a tou je snaha vysvětlit funkci hravého chování.